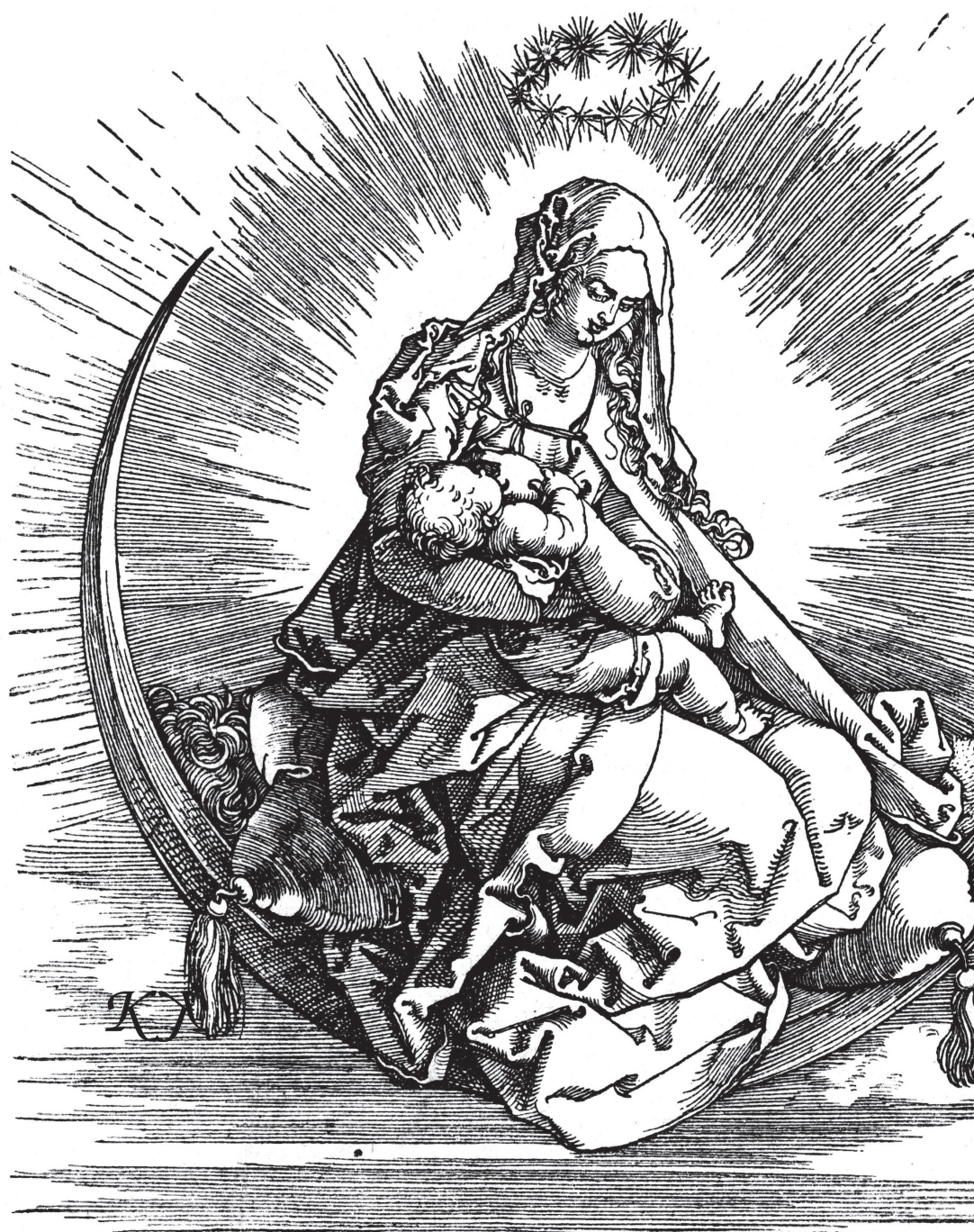

KATOLSK STUDIEBIBEL

Studiehandedning till Matteusevangeliet

Studiehandledning till Matteusevangeliet

Matteusevangeliet är porten in till Nya testamentet. Det var mycket älskat av kyrkofäderna. Matteus-, Markus- och Lukasevangeliet liknar varandra till struktur och innehåll. De brukar kallas för de synoptiska evangelierna (efter det grekiska ordet *synopsis* som betyder "samsyn").

Förbered dig genom att läsa igenom introduktionen till evangeliet i Katolsk studiebibel. Du kan också se en presentation av Matteusevangeliet på Youtubekanalen Katolsk horisont.

Under samlingarna behöver du utöver Katolsk studiebibel även ha tillgång till en bibel med Gamla testamentet samt Katolska kyrkans katekes.

Första samlingen: Matteusevangeliet kapitel 1–2

Inledning

Hälsa alla välkomna.

Berätta kort om syftet med studiecirkeln, att ni tillsammans ska läsa och samtala om Matteusevangeliet.

Gå en presentationsrunda med namn och ålder. Hur väl känner deltagarna varandra? Anpassa presentationsövningarna efter gruppens behov.

Exempel på en övning för att lära känna varandra och bygga gemenskap i gruppen: Vad har vi för likheter i det vi gillar och ogillar? Dela in i grupper om tre och ge varje grupp pennor och papper. Varje grupp ska hitta tre saker som alla i gruppen gillar. De ska också hitta tre saker som alla i gruppen ogillar. Möjliga teman: tv-program, mat, bibelverser, aktiviteter, bön. Gärna något kopplat till ämnet för studiecirkeln. Sedan presenteras resultatet i storgrupp.

Diskutera och bestäm gemensamt vilka spelregler ni vill ha under era träffar. Ta hjälp av förslagen som finns på s. 20. Finns det önskemål kring studiecirkelns upplägg? Hur ofta och vilka dagar ska ni ses? Kan ni lägga träffarna i anslutning till någon av veckomässorna i församlingen? Vill ni fika tillsammans? Vill ni ses hemma hos varandra någon gång?

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord:

Kom, du helige Ande.

O du helge Ande, kom. Fyll dina trognas hjärtan och tänd i dem kärlekens eld, din levande låga.

V/. Du sänder ut din Ande, då skapas de,

R/. och du förnyar jordens ansikte.

LÅT OSS BEDJA

Gud, du som har undervisat dina trogna med den helige Andes ljus, skänk oss vishet genom samme Ande, och låt oss alltid kunna glädja oss åt hans tröst. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

R/. Amen

Samtal

1. Läs Matt 1:1–17. Porten till Nya testamentet är en släkttavla. Sådana texter hoppar man ofta över. Varför tror ni att NT börjar så här? Vad vill Matteus säga med första versen? Vad är annorlunda med denna släkttavla? Markera gärna med en gul penna de fyra kvinnorna av icke-judisk härkomst så att dessa framträder tydligare i bibeltexten. Läs om de fyra kvinnorna i GT. Leta rätt på ställena i parallellhänvisningarna nederst på sidan. Samtal ca 10 min i mindre grupp (tre pers.): Vad är budskapet? Varför nämns just dessa kvinnor i släkttavlan? Markera gärna med blå penna när Maria nämns. Det kan du alltid göra med bibeltexter som omtalar Maria.
2. Läs noten till Matt 1:23. Evangeliet har en tydlig inramning (1:23 och 28:20). Sammanfatta budskapet i en enda mening och fundera över vad Matteus vill säga med denna ram. Egen reflektion: Fundera på och skriv ner vad du kan göra för att Matteus budskap ska förstärkas i ditt eget liv (ca 7 min). Vad vill jag dela med mig? Samtal i mindre grupp (tre pers.) ca 12 min.
3. Läs i Katolska kyrkans katekes (KKK) 499–501 om Maria som ”alltid jungfru” (Semper Virgo). Läs sedan Matt 1:25. Finns det något i bibeltexten som är svårt att förena med katolska kyrkans lära om Maria? Kan noten hjälpa er att förstå och förklara kyrkans lära bättre?
4. Förklara Semper Virgo för en icke-katolik. Övning i mindre grupp i ca 20 min (tre pers.): En är katolik, den andre icke-katolik, den tredje observerar. Byt roller och samtala sedan om era upplevelser.
5. Läs Matt 2:1–12 tillsammans med KKK 528 om Epifania. Vad innebär stjärntydnarnas besök i Betlehem? Vilka representerar de? Samtal i stora gruppen.
6. Läs Matt 2:13–18. Den heliga familjen blev tidigt tvungna att fly från sitt land. Fundera över hur den erfarenheten kan ha format Marias och Josefs liv. Gör gärna en egen marginalanteckning i din bibel och skriv: Jesus har varit flykting! Hur kan vi knyta an till denna del av evangeliet när vi möter flyktingar i vårt land? Samtala två och två i ca 10 min.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be tillsammans. Det kan göras mycket enkelt:

Var hälsad Maria eller en dekad av rosenkransen.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 3–4 och gärna skriva ner sina tankar och/eller stryka under kärnfulla formuleringar i texten. Läs med pennan i handen!

Andra samlingen: Matteusevangeliet kapitel 3–4

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda utifrån frågan:

- Vill du dela något speciellt stycke som du fastnade för när du läste Matt 3–4?

Samtal

1. I Matt 3:1 introduceras Jesu släkting Johannes. Läs om Johannes Döparen i KKK 523. Varför var han unik bland profeterna? Samtal i stora gruppen.
2. Läs Matt 3:2 om himmelriket. Vilka uttryck tar sig detta rike i kyrkans liv? Hur vill kyrkan att vi ska förstå detta uttryck? Hur syns det i ditt böneliv? Läs de katekes-hänvisningar som anges i noten. Eget arbete: Fundera och skriv ner dina svar.
3. Johannes betonar omvändelsen i samband med himmelriket. Hur praktiserar vi omvändelsen i katolska kyrkan? Läs KKK 1469 om vad som händer med den kyrkliga gemenskapen när alla omvänder sig. Samtal i mindre grupper (tre pers.) i ca 10 min.
4. Läs Matt 3:13–17 om Jesu dop, samt noterna till 3:15 och 3:17. Rita gärna en symbol för Treenigheten i marginalen, förslagsvis en triangel. Det kan du göra i alla bibeltexter där Treenigheten manifesteras eller uttrycks. Hjälp varandra att treenighetsmarkera några andra bibeltexter i NT. Vilka kommer ni att tänka på? Samtal i stora gruppen.
5. Läs Matt 4:1–11 med not. Stanna upp inför framställningen av Jesus som den nye Adam. Hur kan man se detta i texten om frestelsen? Läs angiven text från Rom 5 som kommentar. Samtal i mindre grupp (tre pers.) i ca 12 min.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att tillsammans be Fader Vår.

Meditera en stund i tystnad över orden: *Och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo.* Fundera för dig själv, vilka är just mina frestelser som jag behöver övervinna med Guds hjälp?

Meditationen kan avslutas med en bön om välsignelse:

Herren välsigne oss och bevara oss för allt ont och före oss till det eviga livet. Amen.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 5–7.

Tredje samlingen: Matteusevangeliet kapitel 5–7

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda utifrån frågan:

- För mig är de tio budorden ...

Samtal

1. Läs noten till Matt 5:21–48 och försök att se hur Jesus påminner om Mose. Finns det fler exempel från Matteusevangeliet som kan leda tankarna till Jesus som en ny Mose? Samtal i stora gruppen.
2. Läs Matt 5:38. Vilka tankar väcker denna vers? Vad händer med versen om vi närmar oss uppmaningen utifrån den judiska tolkningstraditionen? Hur vill Jesus att vi ska leva? Vilka riktlinjer ger han i de följande verserna och hur kan vi översätta dem till vår egen vardag? Markera alla uppmaningar i verserna 38–48 med grön penna. Det kan ni göra överallt i evangeliet med texter som rör det andliga livets tillväxt. Samarbeta i mindre grupp (tre pers.).
3. Läs Matt 6:1–18 med not. Katolska kyrkan uppmuntrar allmosan, bönen och fastan. Ofta syns bruket av dessa genom konkreta hjälpmedel såsom bönbok, rosenkrans, fredagsoffer etc. Hur kan vi leva efter Jesu vilja här? Hur kan vi undvika att söka människors berömmelse? Finns det särskilda faror för katoliker på detta område? Samtal i mindre grupper (tre pers.) i 12 min.
4. Läs Matt 6:6 med not. Vad innebär det för dig att ”gå in i din kammare”? Hur vårdar du ditt böneliv? Läs om bönen i angivna paragrafer från katekesen. Får ni nya insikter? Eget arbete: Skriv ner det du kommer fram till.
5. Läs Matt 6:9–13 med not. Läs igenom eller be Fader vår långsamt. Tillsammans eller tyst för er själva. Meditera under tiden över Origenes ord att denna bön är summan av hela evangeliet. Hur ser man det? Dela med varandra vad ni ser i bönen. Samtala två och två i ca 10 min och återkoppling i den stora gruppen.
6. Läs Matt 6:11 med not. I katolska kyrkan firas eukaristin inte bara på söndagar utan varje dag. Samtala om sambandet mellan Herrens bön och eukaristin. Hur ofta går era tankar till eukaristin när ni ber Fader vår? Samtala två och två i ca 10 min med återkoppling i den stora gruppen.
7. Läs Matt 7:1. Vad menar Jesus med uttrycket ”Döm inte”? Försök med hjälp av noten att förstå uttrycket i ljuset av hela NT. Var går gränsen mellan att döma och bedöma? Samtal i stora gruppen.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be Fader Vår tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 8–9.

Fjärde samlingen: Matteusevangeliet kapitel 8–9

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda där alla får fortsätta meningen:

- Att studera Matteusevangeliet har gett mig ...

Samtal

1. Läs Matt 8:5–13. Vad i texten har fått plats i mässan? Vad kan vi lära oss av detta? Samtala och läs sedan KKK 1386 som kommentar. Vad innebär det att Jesus kunde bli förvånad? Visste han inte allt om alla? Här blir han överraskad. Samtal i mindre grupper (tre pers.) i ca 12 min.
2. Läs Matt 8:18–22 med not. Vad innebär det att vara lärjunge till Jesus? Vad finns det för likheter och skillnader mellan nytestamentlig tid och vår egen tid? Samtal i stora gruppen.
3. Läs Matt 8:23–27 och 28–34. Tänk er att Jesus planerade för denna typ av maktdemonstrationer. Vem eller vilka var i behov att få uppleva sådana saker? Finns samma behov idag? Samtal i stora gruppen.
4. Läs Matt 9:8 med not. Jesu främsta maktdemonstration ligger i syndaförlåtelsen. Hur ser den makten ut i kyrkans liv idag? Samtal i mindre grupper (tre pers.) i 10 min.
5. Läs Matt 9:27–31 och försök att formulera ett svar på varför Jesus förbjöd de båda blinda att vittna om underverket. Samtala två och två i ca 7 min.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be tillsammans:

"Fader, förlåt dem, de vet inte vad de gör." (Luk 23:34), dessa ord om fullständig förlåtelse bad du till din himmelske Fader när de hatade, torterade och till slut korsfäste dig. Kan man tänka sig mer ondska och förakt än det du fick genomlida? Och ändå lär du oss att förlåta våra ovänner, ja, alla som gör oss ont. Du manar oss till och med att älska dem som gör oss illa, att önska deras räddning!

Herre, det är en kärlek som är övermänsklig och för att kunna förlåta på detta sätt behöver jag verkligen dig. Herre Jesus, du som älskar oss människor och har offrat dig helt för vårt helande och för vår frälsning: förbarma dig över mig. Förbarma dig över min själ som så ofta är förkrympt av ilska, motvilja mot andra, agg och kanske till och med hat ibland. Förbarma dig över mig som vill vara kristen, men som ofta har så svårt att likna dig i barmhärtighet och kärlek.

Med din nåd vill jag med denna bön, inför dig, Herre, som alltid förlåter mig och låter mig börja om på nytt, och med de heliga i himlen som vittnen, vädja om din förlåtelse för alla dem som gjort mig något ont och orätt under hela mitt liv. Jag ber dig, Herre, att förlåta dem och inte tillräkna dem deras synder mot mig.

För att ge dig glädje vill jag förlåta av hela mitt hjärta alla som gjort mig illa, de som ännu lever och de som har gått ur tiden. Herre, förlåt mig min skuld i allt som varit och låt mig få nåden att allt mer efterlikna dig och förlåta som du. Amen.

Pater Joseph Maria Nilsson OFMConv, 2021

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 10–11 och gärna skriva ner sina tankar och/eller stryka under kärnfulla formuleringar i texten. Läs med pennan i handen!

Femte samlingen: Mattusevangeliet kapitel 10–11

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda utifrån frågorna:

- Vad minns du som särskilt intressant från samtalet förra träffen?

Samtal

1. Utsändningstalet i Matt 10:1–42 innehåller NT:s första lista över apostlarna. Notera ordningsföljden. Hur tror ni författaren har tänkt angående det första respektive det sista namnet? Vad vill han markera med detta? Samtal i stora gruppen.
2. Läs Matt 10:5–6 och fundera över prioriteringen av målgrupp. Läs noten till 10:5 i systemet under bibeltexten. Vad fanns det för tanke hos Jesus bakom detta val? Samtala två och två i ca 10 min.
3. Noten till Matt 10:8 inleds med ett citat som också är namnet på den skrift som innehåller riktlinjerna för katekesen i Stockholms katolska stift. Hur märks det i din församling och i ditt eget liv att ni tar kyrkans evangeliserande uppdrag på allvar? Samtal i mindre grupper (tre pers.) i ca 15 min.
4. I Matt 10:38–39 är Jesus krävande. Vad betyder det att ta sitt kors? Samtala två och två i ca 10 min.
5. I Matt 11:20–24 är tre specifika städer föremål för mycket starka domsord från Jesus. Om man på en karta ritar linjer mellan städerna bildas en triangel. Därför kallas området ibland för den evangeliska triangeln eftersom detta område var centrum för Jesu verksamhet i Galiléen. Formulera sambandet mellan detta faktum och domsorden. Eget arbete.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be tillsammans:

Herre, hjälp mig bära korset! Herre, jag vet att du har sagt att den som vill vara nära dig måste bära sitt kors. Men nu tycks det mig som om det kors du tillåter för mig är alldeles för tungt och stort. Jag kan inte lyfta eller bära det. Hjälp mig, Herre. Du vet ju själv vad korsbärandet innebär. Du fick hjälp av Simon från Kyrene att bära bördan. Så förbarma dig över mig, Herre, och hjälp mig. Jag tror och hoppas på dig att du inte låter mig bli krossad under korset och gå under. Det kan aldrig vara din vilja för mig eller för någon annan. I allt det jag går igenom ropar min själ till dig: Förbarma dig över mig. Jesus, jag litar på dig.

Bön av Pater Joseph Maria Nilsson OFMConv.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 12–13.

Sjätte samlingen: Matteusevangeliet kapitel 12–13

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda utifrån frågan:

- Vad minns du som särskilt intressant från samtalet förra träffen?

Samtal

1. Matt 12:1–8 är en typisk inomjudisk diskussion om hur och i vilken grad man skulle hålla sabbatsbudet. Vad är kärnan i Jesu svar? Den kursiverade meningen markerar citat från GT. Ta reda på var det står, slå upp stället och läs citatet i sitt sammanhang. Vad var huvudmotivet i profetens förkunnelse? (ledtråd finns i uppslagsdelen längst bak i studiebibeln, under rubriken ”profetböcker”). Varför tror ni Jesus valde att citera just denna profet? Samtal i stora gruppen.
2. Orden i Matt 12:31–32 kan göra bibelläsare oroliga. Kan vi begå en synd som aldrig kan förlåtas? I noten ges ett svar som vänder sig till de oroliga. Vad menas med detta? Utveckla svaret tillsammans. Samtal i mindre grupp (tre pers.) i ca 15 min.
3. Matt 12:46–49 och 13:55–56 talar om Jesu bröder och systrar. Öva er utifrån noterna att formulera ett svar till dem som menar att Maria födde fler barn utöver Jesus. Arbete i mindre grupp (tre pers.) i ca 15 min.
4. Josefs yrkestitel i Matt 13:55 är intressant. Att Jesus gick i Josefs fotspår framkommer i evangelierna på ett enda ställe: Mark 6:3 med not. Föreställ dig nu Jesus i sin yrkesroll. Hur såg hans vardag ut? Vad pratade Josef och Jesus om under arbetsdagarna? Vem formade vem egentligen? Vad händer med kroppen när man år efter år arbetar med sten och trä? Fortsätt gärna fantisera kring denna period i Jesu liv som inte är nämnd i evangelierna. Arbeta två och två i ca 10 min.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att tillsammans be Var hälsad Maria eller en dekad av rosenkransen.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 14–15 och gärna skriva ner sina tankar och/eller stryka under kärnfulla formuleringar i texten. Läs med pennan i handen!

Sjunde samlingen: Matteusevangeliet kapitel 14–15

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda utifrån frågan:

- Vad betyder ordet evangelium för dig?

Samtal

1. Uppgiften i Matt 14:1 står i förbindelse med Luk 23:6–12. Läs Lukastexten som en kommentar till Herodes Antipas och hans nyfikenhet på Jesus. Hur kan man se om en människa är genuint intresserad av Jesus? Samtal i stora gruppen.
2. Brödundret i Matt 14:13–21 är tillsammans med Jesu uppståndelse de enda underverk som omtalas i samtliga evangelier. Vad kan det betyda? Läs även noten till Joh 6:1–14. Samtala två och två i ca 7 min.
3. Bekännelsen av Jesus som Guds son i Matt 14:33 är utifrån den judiska bakgrunden mycket djärv. Vad kan ha fått lärjungarna att bekänna detta? Läs noten till Matt 16:16 för en viktig kompletterande detalj. Läs även Apg 9:10–22 om hur Paulus predikade i Damaskus. Samtala två och två i ca 10 min.
4. Judar och katoliker har en viktig gemensam utgångspunkt: Båda bekänner sig till Skriften och traditionen som uppenbarelsens två källor (KKK 80–84). I Matt 15:1–20 ser det ut som om Jesus avvisar den muntliga traditionen (fädernas regler) som auktoritet. Gjorde han det? Läs KKK 581 och 2 Thess 2:15 med not som ett förtydligande om den bibliska bakgrunden till katolska kyrkans fasthållande vid Skrift och tradition som trons källor. Vilka konsekvenser får det om man avvisar traditionen till förmån för Skriften allena (viktig princip under den protestantiska reformationen)? Samtal i mindre grupp (tre pers.).

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be Fader Vår tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 16–18 och gärna skriva ner sina tankar och/eller stryka under kärnfulla formuleringar i texten. Läs med pennan i handen!

Åttonde samlingen: Matteusevangeliet kapitel 16–18

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda där alla får fortsätta meningen:

- Påve (namn) inspirerar mig mest för att ...

Samtal

1. Matt 16:13–20 är en av NT:s viktigaste texter om Petrus särställning bland apostlarna. Den är också katolska kyrkans viktigaste text om det som senare kom att bli hennes särskilda kännetecken: Påven och hans roll som kyrkans överhuvud. Inuti Peterskyrkans kupol är Matt 16:18–19 citerade som ett tecken på att påvens särställning är en förlängning och fortsättning av Petrus särställning. Försök att förklara denna tro i ett tänkt möte med en skeptisk icke-katolik. Samtal i mindre grupper i ca 25 min. Gör ett rollspel där alla får prova på att förklara.
2. Gör en lista i två spalter över parallellerna mellan Abraham och Petrus beskrivna i noten till Matt 16:17–18. Vad ser ni? Vilka samband finns? Tänkte Jesus verkligen på Abraham när han tilltalade Petrus? Om Abraham är Israels ur-patriark, vad är Petrus då för kyrkan? Eget arbete i 10 min och sedan samtal i stora gruppen.
3. Läran om påveämbetet vilar på gammaltestamentliga texter och traditioner. Vilka? Läs om kungens förste minister i Jes 22:15–23. Notera alla paralleller till Petrus som ni kan hitta. Eget arbete i 10 min och sedan samtal i stora gruppen.
4. Läs Matt 17:1–8 och googla sedan på ”Kristi förklaring”, klicka på bilder. Vad är gemensamt för de allra flesta bildliga framställningar av händelsen? Vad säger detta om förhållandet mellan GT och NT? Läs gärna Luk 24:27 som en kommentar till händelsen på Förklaringsberget. Eget arbete i 10 min och sedan samtal i stora gruppen.
5. Enligt Matt 18:10 har du en skyddsängel. Hur ofta tänker du på det? Läs KKK 334–336 om änglarna i kyrkans liv. Räknar du med änglarna även i ditt liv? På vilket sätt? Samtal i mindre grupp (tre pers.) i ca 12 min.
6. Läs Matt 18:21–35 om förlåtelsen. Varför tror ni att Jesus avslutar det s.k. kyrkoordningstalet (se not till Matt 18:1–35) med denna betoning? Vad vill han ge för instruktion till kyrkan? Samtala två och två i ca 10 min.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be tillsammans för påven:

Låt oss be för vår helige fader, påven N.

Må Herren uppehålla och styrka honom, ge honom lycka på jorden och inte låta honom falla i fiendehänder. Heliga Treenighet, Gud Fader, Son och helige Ande, vi anbefaller förtroendefullt vår helige fader, vår kyrkas ledare och Kristi präst på jorden i dina händer. Tag nådigt emot hans böner, välsigna hans strävanden och uppfyll hans önskningar, som har din kyrkas ära och välbefinnande som mål. Led, upplys, stärk och beskydda honom, så att han alltid värdigt styr ditt rike på jorden, och uppnår evigt liv, tillsammans med skaran som anförtrotts honom. Du som lever och råder i all evighet. Amen.

Avlatsbön (Part. avl. Ench. Ind. nr. 25)

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 19–22 och gärna skriva ner sina tankar och/eller stryka under kärnfulla formuleringar i texten. Läs med pennan i handen!

Nionde samlingen: Matteusevangeliet kapitel 19–22

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda utifrån frågan:

- Vad minns du som särskilt intressant från samtalet förra träffen?

Samtal

1. Läs Matt 19:1–9 med noter. Gå tillbaka till 19:6. Låt denna vers vara utgångspunkt för hur katolska kyrkan uppfattar äktenskapets sakrament. Hur kan kyrkan hålla samman sanning och barmhärtighet när det gäller par som har misslyckats i sina äktenskap? Samtal i mindre grupp (tre pers.) i ca 15 min.
2. I Matt 19:10–12 berör Jesus frågan om celibatet. Läs noten till 1 Kor 7:1–9 och förklara vad Jesus kan ha menat med uttrycket ”för himmelrikets skull”. Samtal i stora gruppen.
3. I Matt 21:1–11 beskrivs Jesu intåg i Jerusalem. Notera att uttrycket ”Davids son” inte är kursiverat. Varför då? Stryk gärna under uttrycket med gul penna och rita en kungakrona ovanför orden. Det kan ni göra med alla texter i evangeliet som antyder att Jesus var kung. Läs noten till Matt 9:27. Var det farligt att bli hyllad som Davids son? Eget arbete och samtal i stora gruppen.
4. Förbannelsen av fikonsträdet i Matt 21:18–22 är annorlunda jämfört med övriga underverk som beskrivs i evangelierna. Vad ville Jesus säga med detta? Vem var handlingen riktad till? Läs de GT-texter som är angivna i noten för att få bakgrunden till Jesu agerande. Eget arbete och samtal i stora gruppen.
5. Vad är viktigast i Bibeln? Samtala om var centrum ligger någonstans. Läs sedan Jesu svar på frågan i Matt 22:34–40. Är ni överens med Jesus? Samtal i mindre grupper (tre pers.) i ca 15 min.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be tillsammans för äktenskap:

Heliga Maria, se på varje hem med din kärleksfulla blick. Utverka för familjerna den glädje och endräkt som uppfyllde hemmet i Nasaret. Föreana föräldrarna i trofast kärlek och välsigna alla barn. Hjälプ de unga att med storsinhet och trofasthet svara på Kristi kallelse. Lär var och en inse värdet av förlåtelse och broderlig kärlek. Amen.

Helige Johannes Paulus II (1978–2005)

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 23–25.

Tionde samlingen: Matteusevangeliet kapitel 23–25

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda utifrån frågan:

- Vad minns du som särskilt intressant från samtalet förra träffen?

Samtal

1. Veropen mot de skriftlärdas i Matt 23:1–36 ger en inblick i det andliga förfallet bland dåtidens religiösa ledarskap. I det judiska kommentarverket Talmud finns nästan identiska uttryck vilket visar att Jesu kritik delades av fler. Vilka tecken på hyckleri kan finnas bland kristna? Samtal i mindre grupper (tre pers.) i ca 15 min.
2. Vad ville Jesus ytterst förmedla i talet om tidens slut (Matt 24–25) tror ni? Rädsla, vaksamhet, trygghet... Samtala två och två i 10 min.
3. Läs om kyrkans barmhärtighetsgärningar i noten till Matt 25:31–46. Vad fungerar i din församling och i ditt eget liv? Är det något som är försummat? Samtal i mindre grupper (tre pers.) i ca 15 min.
4. I Matt 25:46 är begreppen ”evigt straff” och ”evigt liv” jämbördiga. Ordet ”evig” understryker detta. Läs i KKK 678–679, 1035–1037 om domen och det eviga straffet. Hur reagerar ni inför denna lära? Notera vem det är som dömer till evigt straff. Samtal i mindre grupper (tre pers.) i ca 15 min.

Avslut

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be tillsammans Fader Vår.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 26 och gärna skriva ner sina tankar och/eller stryka under kärnfulla formuleringar i texten. Läs med pennan i handen!

Elfte samlingen: Matteusevangeliet kapitel 26

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda där alla får fortsätta meningen:

- För mig är eukaristin ...

Samtal

1. Läs Matt 26:14–16. Bland evangelierna är det bara Matteus som har med uppgiften om den exakta summan. Vad ville han säga med detta? Samtal i stora gruppen.
2. Läs Matt 26:26–29 om världshistoriens första mässa. Vad känner ni igen från kyrkans mässfirande idag? Markera hela v 28 med röd penna. Samtala två och två i ca 10 min.
3. Läs Matt 26:30–35. Notera vad Petrus lovar, och att alla andra lärjungar lovar detsamma. Gör en snabbanalys av Petrus, Klippan, utifrån evangeliernas beskrivningar av honom. Vad måste han gå igenom för att vara den klippa som Jesus ville att han skulle vara? Samtala i mindre grupp (tre pers.) i ca 15 min.
4. Vad är det som Jesus fruktar i Getsemane, Matt 26:36–46? Samtal i stora gruppen.
5. Varför är somliga lärjungar beväpnade i Getsemane? Vad för slags förväntan på Messias kunde detta vara ett tecken på? Kan detaljen i Mark 10:32 vara till hjälp? Samtala två och två i ca 10 min.
6. Läs Matt 26:72 om Petrus kraftfulla avståndstagande. Vad hade hänt med Klippan? Skulle samma sak kunna hända med dig? Egen reflektion i ca 5 min.

Avslutning

Gå en runda och dela:

Vad tar du med dig för tankar från dagens samtal?

Avsluta gärna med att be tillsammans:

Herre Jesus, du kom till världen för att ge alla själar ett liv i din nåd, och för att bevara och föröka den vill du vara det dagliga läkemedlet för deras dagliga svagheter liksom den dagliga näringen.

Vi ber dig ödmjukt, för ditt heliga hjärtas skull, så brinnande av kärlek till oss, att sända din gudomliga Ande över alla troende så att de som olyckligtvis befinner sig i syndens tillstånd, omvänder sig till dig, på nytt får ett liv i nåden som de förlorat och att de som redan, tack vare dig, lever i din nåd, att varje dag, när så är möjligt, med vördnad och tacksamhet tar emot den heliga kommunionen.

Låt oss alla få ta emot dig i eukaristin som botemedel mot våra dagliga veniala synder, ge oss näring för att kunna leva i din nåd och alltmer få själen renad och helgad, för att en dag äntligen kunna nå fram till det saliga livet hos dig. Amen.

Gammal avlatsbön, den helige Pius X, 30 maj 1905

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Matteusevangeliet kapitel 27–28 och gärna skriva ner sina tankar och/eller stryka under kärnfulla formuleringar i texten. Läs med pennan i handen!

Tolfte samlingen: Matteusevangeliet kapitel 27–28

Inledning

Be tillsammans till den helige Ande om upplysning att förstå Guds ord (se bönen på sid 2).

Gå en runda där alla får fortsätta meningen:

- Jesu död på korset betyder för mig...

Samtal

1. Matt 27:1–2 bildar bakgrund till Judas handlingar (verserna 3–10). Vad kan ha motiverat Judas förräderi? Vad kan ha motiverat Judas ånger? Samtal i mindre grupper (tre pers.) i ca 12 min.
2. Vilka är det som ropar: ”Han skall korsfästas!” i Matt 27:15–26? Varför är det viktigt att vara noggrann med svaret? Samtal i stora gruppen.
3. Läs noten till Matt 27:25. Kardinal Augustin Bea var under åren 1960–1968 ordförande för det då nyinrättade sekretariatet för kristen enhet och ansvarade bl.a. för katolska kyrkans relationer med det judiska folket. Det är få texter i NT som har missbrukats så grovt som denna vers. Läs KKK 597–598 om vad kyrkan lär angående den under historien vanliga anklagelsen att judarna som folk var ansvariga för Jesu död. Finns den anklagelsen kvar i katolskt fromhetsliv? Samtala i mindre grupp (tre pers.) i ca 15 min.
4. Hedningarnas beännelse vid korset i Matt 27:54 är en viktig detalj. Varför kommer beännelsen just här? Varför är tidpunkten viktig? Svaret finns i en central mening i KKK 440. Leta rätt på den. Ledtråd finns också i noten till Mark 15:39. Eget arbete. Samtal i stora gruppen.
5. Uttrycket ”den första veckodagen” i Matt 28:1 bildar bakgrund till att kyrkan sedan äldsta tid har helgat söndagen som gudstjänstdag. Läs KKK 2174 som kommentar till versen. Hur helgar ni denna dag i era liv? Dela erfarenheter med varandra. Samtala i mindre grupp (tre pers.) i ca 15 min.
6. Matt 28:19 är en av NT:s tydligaste referenser till den heliga Treenigheten, intressant nog uttalad av Jesus hemma i Galileen (läs även noten till 2 Kor 13:13). Markera gärna med en triangel i marginalen. Notera alla tillfällen ni kommer på då vi i kyrkans liv, tillsammans med korstecknet, använder uttrycket. Samtal i stora gruppen.

Avslutning

Gå en runda och ge ett par minuters utrymme för var och en att svara på frågorna:

Vad har varit mest utmanande med att läsa Matteusevangeliet tillsammans?

Vad har varit mest givande med att läsa Matteusevangeliet tillsammans?

Avsluta gärna med att tillsammans be Fader Vår och Var hälsad Maria.

Hur du markerar i din bibel

Det finns många fördelar med att göra din bibel personlig. Ett sätt är att med vanlig bläckpenna, eller annan lämplig penna, föra anteckningar och rita symboler för olika teman i marginalen. Du kan också ringa in ord som du särskilt vill uppmärksamma, göra korshänvisningar till besläktade bibelställen, förtydliga sambandet mellan GT och NT, göra hänvisningar till Katolska kyrkans katekes etc. Du kan också använda färgsystem för att markera olika typer av bibeltext. Det viktigaste är att hitta en metod som gör bibelstudiet meningsfullt för dig. Du kan använda färger efter egen smak och skapa ett personligt färgsystem. Om du istället vill följa ett enkelt och grundläggande system kan du göra enligt förslaget nedan. Se till att du använder pennor som inte blöder igenom det ofta tunna pappret i en vanlig bibel. Överstrykningspennor i tusch fungerar vanligtvis inte. Akvarellpennor t.ex. av märket Staedtler fungerar bra. När du markerar i din bibel, och på så sätt gör den mer personlig, kommer du att upptäcka att det blir lättare att leva av Ordet. Det är det viktigaste.

Gul färg använder du till allmänna markeringar för sådant du särskilt vill uppmärksamma: viktiga texter, sammanhang, personer eller särskilda ord. Sådant som du är särskilt intresserad av.

Grön färg använder du till allt som hör till helgelsen och tillväxten i det andliga livet. T.ex. sammanhang som talar tröst, förmaning, vägledning, löften etc.

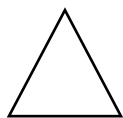

Röd färg använder du för texter som talar om förlåtelse, försoning, offer, blod, Kristi kors.

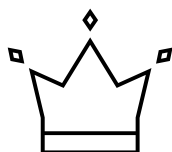

Blå färg använder du för Jesu mor Maria.

Du kan också rita symboler i bibelsidans marginal för att förtydliga olika teman eller personer. Använd din fantasi och skapa egna symboler som fungerar för dig. Här följer några förslag:

Rita en triangel i marginalen när bibeltexten talar om Treenigheten.

Rita en kungakrona i marginalen när bibeltexten talar om Jesus som kung eller Messias.

Rita ett kors i marginalen när bibeltexten talar om korsfästelsen.

Till dig som leder en Bildacirkel

Studieförbundet Bilda vill ge dig som ledare det stöd du behöver i din roll. Det här studiematerialet är ett exempel på det. Man kan studera Bibeln genom att forma en studiecirkel. En studiecirkel är inte en akademisk kurs. Det är en samtalsgrupp där vi läser och samtalar kring ett ämne utifrån våra livserfarenheter och vår vardag tillsammans med andra. På detta sätt kan den kunskap som studiecirkeln genererar bli livsrelevant och vardagsorienterad.

Genom att rapportera din studiecirkel till Bilda får du det stöd du kan behöva, samtidigt som våra gemensamma resurser för bildningsarbetet växer. För att räknas som en studiecirkel ska en grupp på minst tre personer mötas minst 9 x 45 minuter (45 min. = en studietimme) fördelat på minst tre träffar.

Kontakta gärna din närmaste verksamhetsutvecklare på Bilda om du har frågor och vill ha mer information. Kontaktuppgifter hittar du på www.bilda.nu.

Rollen som cirkelledare

Du som leder studiecirkeln behöver inte vara expert på ämnet. I studiecirkeln lär vi av varandra. Du deltar själv i samtal och övningar på samma villkor som de andra i gruppen. Ditt ansvar som cirkelledare är att vara huvudansvarig för cirkelns ramar och se till att ni håller tider och övriga överenskommelser. Du har också en viktig roll i att leda samtalet på ett sätt så att alla vill och kan vara delaktiga. En god hjälp i det har du, om ni tillsammans kommer överens om »spelregler« i gruppen. Nedan finns ett förslag på sådana.

Förslag på spelregler

- Det personliga vi delar med varandra i den här gruppen stannar här.
 - Alla talar i jag-form.
 - Alla har rätt att säga vad han/hon tycker, utan att bli ifrågasatt som person.
 - Allas erfarenheter och åsikter är lika viktiga.
 - Alla har rätt att säga sådant som inte är färdigtänkt och att ändra sig.
 - Var och en har rätt att dela med sig av så mycket eller så lite som han/hon anser lämpligt.
- Och vi hjälper varandra att respektera varandras gränser.
- Alla hjälps åt att hålla tidsramarna.

Samtalsmetoder

Använd gärna Bildas ledarväska som du kan beställa från Bildas verksamhetsutvecklare. Där finns exempel på olika samtalsmetoder som du kan använda dig av. En sådan är rundan. I en runda går ordet till alla deltagare i tur och ordning. Alla får tala utan att bli ifrågasatta eller kommenterade. Det kan vara bra att skicka något föremål (ett Bildahjärta, en rund sten eller något annat) som visar vem som för tillfället har ordet, det bromsar också upp och ger rundan ett större lugn. Vet man inte direkt vad man ska säga, kan man sitta en stund med föremålet i handen och fundera. Men det går naturligtvis alltid bra att »passa« och skicka vidare utan att ha sagt något. Ett förslag är att alltid inleda samlingen med en runda och också avsluta samlingen på samma sätt. Då kommer alla in direkt i samtalet och alla får också möjlighet att säga något för att samla ihop vad som sagts samt de tankar och

känslor som det har väckt. Rundan går också att använda efter behov under samtalen kring de frågor som föreslagits eller som dyker upp. Du kan även föreslå rundan som en inledning på ett fritt samtal; om en diskussion blir väldigt hetsig; om det bara är några få som pratar eller om du upplever att det finns tankar och funderingar som inte kommer fram.

Om det är så att samtalet av någon anledning inte fungerar, kan det vara bra att lyfta upp detta i gruppen, alltså att samtala om samtalet. Du kan föreslå att ni går en runda på temat: *Vad var det som hände?* Eller: *Varför pratar vi förbi varandra?* Det kan lösa många knutar.

En viktig uppgift för dig som cirkelledare är att se till att alla får talutrymme, så att inte en eller ett par stycken i gruppen tar upp all tid och inte släpper in andra i samtalet. Det kan vara bra att inledningsvis komma överens om att du som cirkelledare kan gå in och bryta, om någon talar så mycket att andra inte kommer till tals. Ett annat alternativ är att ni i gruppen kommer överens om att var och en ges ett visst talutrymme om till exempel några minuter på en runda.